

Nr 28.

Ankom till riksdagens kansli den 23 april 1940 kl. 1 e. m.

Utlåtande i anledning av väckt motion om pension åt förre fanjunkaren i arméns reserv Claes Albin Mannbys änka Frida Mannby.

I en inom andra kammaren av herr *Wallén* jämte tre av kammarens övriga ledamöter, väckt motion nr 181, som hänvisats till bankoutskottets förberedande handläggning, har hemställts, att riksdagen ville besluta att tilldela förre fanjunkaren Claes Albin Mannbys efterlämnade åldriga änka fru Frida Mannby ett årligt understöd under hennes återstående livstid med 900 kronor eller annat belopp, som riksdagen må finna skäligt.

Av handlingarna i ärendet inhämtas,
att Mannby var född den 28 februari 1865 och avled den 14 juni 1936;
att han innehade anställning vid försvarsväsendet under åren 1886—1903;
att han därefter kvarstod under 11 år såsom sergeant, respektive fanjunkare i reserven;
att han år 1915 dömdes till avsättning från sin tjänst såsom fanjunkare i arméns reserv;
att han under sin tjänstetid inbetalat sammanlagt 169 kronor 99 öre i familjepensionsavgifter för sin delaktighet i arméns nya änke- och pupillkassa;
samt att han i och med avgången år 1903 ur aktiv tjänst före uppnådd pensionsålder förlorade sin rätt till familjepension från nämnda kassa.

Över förevarande motion har utskottet i vederbörlig ordning inhämtat utlåtande från *statskontoret*, som anför:

Med hänsyn till Mannbys levnadsålder vid avgången ur statens tjänst hade enligt hittills tillämpad praxis pension åt Mannbys efterlevande maka ej kunnat ifrågakomma, även om han icke blivit dömd till avsättning.

Frågan, huruvida i ärendet föreliggande säregna omständigheter, i trots av vad ovan anförts, kunna anses motivera, att ett årligt understöd av statsmedel beviljas Mannbys efterlevande maka, faller uppenbarligen utanför de bedömningsgrunder, vilka vanligen pläga tillämpas vid beviljandet av understöd, och torde följaktligen icke påkalla något uttalande från statskontorets sida.

Därest emellertid understöd anses böra beviljas i förevarande fall, anser statskontoret, att detsamma i betraktande av storleken av de änkepensioner, som pläga medgivas utgå av statsmedel, icke bör bestämmas till högre belopp än 480 kronor årligen.

Utskottet har vidare i ärendet meddelat sig med *riksdagens militieombudsman*.

Utskottet.

Av den lämnade redogörelsen framgår, att Mannby i och med avgången år 1903 ur aktiv tjänst före uppnådd pensionsålder förlorat sin rätt till familjepension från arméns nya änke- och pupillkassa. Mannbys efterlevande maka är till följd härav icke författningsenligt berättigad till änkepension. Enligt utskottets mening hava några bärande skäl icke blivit anförda, på vilka skulle kunna grundas ett beslut att i särskild ordning bevilja ett årligt understöd av statsmedel i förevarande fall. På grund härav får utskottet avstyrka bifall till det i motionen framförda yrkandet.

Icke heller kan utskottet tillstyrka, att — såsom inom utskottet yrkats — de familjepensionsavgifter å 169 kronor 99 öre, som Mannby inbetalat till ovannämnda pensionskassa och vilka enligt gällande reglemente tillfallit kassan genom Mannbys utträde ur kassan år 1903, skulle av staten utbetalas till hans efterlevande maka. Utskottet vill framhålla, att därest en dylik utbetalning medgives, staten måste vara beredd att tillgodose liknande krav från efterlevande till andra befattningshavare, som i likhet med Mannby genom frivillig avgång ur statstjänst förlorat sin delaktighet i den änke- och pupillkassa, till vilken de på grund av sin tjänst haft att erlægga avgifter för sina efterlevandes pensionering.

Åberopande det anförda får utskottet hemställa,

att förevarande motion II: 181 ej må till någon riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 23 april 1940.

På bankoutskottets vägnar:

HARALD ÅKERBERG.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:

från första kammaren: herrar *Holmström**, *Sandén, von Horn, Ohlin**, *Sundvik**, *Leander**, *Lindbärg* och *Bodin* i Visby;

från andra kammaren: herrar *Holmgren, Paulsen, Andersson* i Falkenberg, *Gustavson* i Västerås*, *Osberg, Andersson* i Munkaljungby*, *Leffler** och *Wallén**.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.

R e s e r v a t i o n

av herrar *Paulsen* och *Wallén*, vilka ansett, att utskottet bort föreslå riksdagen besluta, att av Mannby erlagda familjepensionsavgifter å 169 kronor 99 öre finge jämte därå upplupen ränta återbetalas till änkefru Mannby.
